

*Askeby hembygdsförening
1990-2010*

*Jubileumsskrift sammanställd av
Rolf Pettersson*

Askeby -Din hembygd

Är du intresserad av att träffas
för att diskutera, om vi skall bilda
en hembygdsförening?

Vi träffas i Församlingsgården onsdagen
den 29 november 1989 kl 19.00.

Ur programmet: Sigurd Germundsjö berättar
om hembygdsföreningarnas
verksamhet.

Eventuellt beslut om bildande
av en förening.

Vi dricker kaffe.

Välmött!

Kommitterande.

Red. för bladet delade Mils Jensen ut 1987

Askeby Hembygdsförening fyller i år 20 år. En hembygdsförenings arbete och inriktning förändras genom åren. Nya styrelsemedlemmar kommer till som alla sätter sin prägel på arbetet. Samhällets utveckling innebär också nya utmaningar. En hembygdsförenings verksamhet är sällan konstant. Vissa tider är den mycket aktiv och hörs och syns. Ibland är det tid för återhämtning, så har det även varit i vår förening. I vår förenings utgivna böcker kan man läsa om hembygdens historia och utveckling, men vår egen historia är dåligt dokumenterad och det är det jag nu ska försöka göra.

I samband med att föreningen fyllde 10 år skrev dåvarande sekreteraren och "eldsjälen" Inge Jacobsson en kort redogörelse från föreningens start fram till 10 års-jubilèet och från denna kan vi ta del av vår förenings tillkomst och första decennium.

Där står att läsa att Askeby Hembygdsförening bildades officiellt vid ett möte i Forsamlingsgården den **7 mars 1990**. Idén till att bilda en förening kom upp året innan i en studiecirkel i historia som Sven Hellström ledde. En av cirkeldeltagarna, Nils Öhman, tog initiativet att gå ut med ett flygblad och kalla till ett informationsmöte. En interimstyrelse utsågs som förberedde bildandet av föreningen. Nils Öhman valdes till ordförande, en post som han innehade till 1993. Övriga ledamöter i styrelsen blev Leif Axelsson, Tyri Andersson, Marianne Hedlund, Inge Jacobsson, Johnny Stammarnäs och Inga-Britt Wendler med Ingrid Narby och Leif Svensson som suppleanter. Redan vid detta möte stod torpet Tallbacken på dagordningen. Mötet beslutade uppdra åt styrelsen att teckna kontrakt med Linköpings kommun om att få hyra Tallbacken. Då fastigheten saknar elektrisk ström, vädjade styrelsen genom en skrivelse till Forsaström Kraft AB att bli befriade från anslutningsavgiften vid en installation. Detta avsågs dock. Tack vare vänliga grannar har strömfrågan lösts.

Invigningen av Tallbacken som föreningens hembygdsgård och samtidigt den första hembygdsgården ägde rum den 9 juni 1990. På programmet stod bl a framträdande av Bankekinds dansgille, naturstig arrangerad av Göte Karlsson och kåseri om Askebys historia av Sven Hellström.

1991 gjordes flera förbättringar på Tallbacken. Tegeltaket plockades ner och ersattes med tegel som skänkts av Erik Gustavsson. Det gamla golvet i stora rummet byttes ut och väggar och tak målades. Murare Erik Karlsson, med Stig Gustavsson som hantlangare, murade om ugnen och satte in en ny järnspis.

Ur programutbudet kan vi läsa följande:

28 november 1990 höll docent Sverre Sjölander ett föredrag om "Djuren i naturen".

28 november 1991 var det bygdevandring. Sven Hellström tog med oss på en utflykt i Askeby.

4 mars 1992 berättade Göte Karlsson om "Fjärdingsman i Askeby".

4 november 1992 visade Eive Pantzar filmer och kåserade om "Original i Östergötland".

Vi kan vidare läsa i Inge Jacobssons Hembygdsblad att 23 oktober **1993** stod föreningen som värd när radioprogrammet ”Trädgårdsdags” sändes från Askeby Handelsträdgård med Ulf Schenkmanis och Lars Samuelsson som programledare.

29-30 oktober **1994** anordnades kulturdagar i Församlingsgården med konstutställning av Anna-Katarina och Hans Hermansson. Valborg Elvekrok visade knyppling och Anna Bergman ställde ut egentillverkade ljusstakar. Tapetserare Marita Svensson visade stolar som hon klätt om. Handelsträdgården ställde ut bordsdekorationer. På övervåningen visades äldre textilier. Söndagen avslutades med en visningsgudstjänst i kyrkan.

Den 23 november **1995** framträdde skådespelaren Olle Johansson från Östgöteatern och läste ur ”Lille Jonatan” av Andreas Lindblom. Sven Hellström presenterade boken om Askeby knektar ”Alla kungens män”. Boken är ett resultat av ett flerårigt forskningsarbete som utförts av Tyri Andersson, Bengt Appelgren, Gunnar Axelsson, Leif Axelsson med Sven Hellström som ledare.

1996 valdes Maj-Britt Johansson till ordförande.

Hembygdsföreningen fick detta år möjlighet att från Linköpings kommun köpa Tallbacken och den 25 april kunde ett köpeavtal tecknas. Köpesumman var 15 000 kr.

När köpet var klart började arbetet med att iordningställa tomten. Sedan sly och buskar röjts kom Bror Hagel med sina maskiner och forslade undan sten och stenrösen. Ny jord fylldes på och lagom till hembygdsdagen den 7 juni 1997 hade det nysådda gräset börjat spira.

I och med den utökade gräsytan uppstod problem med klippningen av gräset. Den lilla handdrivna klipparen gjorde arbetet både svårt och tidskrävande. 1997 kom helt oväntat en gåva. Manne Gustavsson (ordf mellan 1993 och 1996) skänkte pengarna från sin 80-årsdag till

föreningen. Det blev grundplåten till inköp av en begagnad åkklippare, som Stig Gustavsson använde för att hålla gräsmattan i fint skick.

Vi fortsätter att läsa i Inges sammanställning över föreningens första 10-års period:

20 oktober 1996 arrangerade föreningen teater i församlingsgården. Det var Östgötateatern som gav föreställningen "Röd liten stuga" av Bertil Nordström med Yvonne Lundeqvist och Sune Peters.

Vid årsmötet den 14 mars **1998** berättade Jan Paul Strid om östgötska dialekter. Med hjälp av bandspelare åskådliggjorde han skillnaderna mellan olika delar av landskapet.

Vid hembygdsdagen den 12 maj 1998 medverkade docent Kalle Bäck med ett föredrag om "Torp och torpare i Östergötland".

14-18 oktober 1998 svarade föreningen för de praktiska uppgifterna då Askeby församling firade att det var 900 år sedan Cistercienserorden grundades. Det var nunnor från denna orden som verkade i Askeby kloster under medeltiden. För att få tidstypisk stil på mat och dryck bakade föreningens medlemmar bröd och bryggde drycker efter äldre recept.

Klosterveckan blev sedan dokumenterad i boken "Askeby, klostret och bygden" redigerad av Sven Hellström. Boken är utgiven av Askeby församling och hembygdsförening.

Inge avslutar Hembygdsbladet mars 2000 med att inbjuda till årsmötesförhandlingar och kåseri av kyrkoherde Hans-Göran Karlsson under ämnet "Muntra människor".

Givetvis bjöds på kaffe och tårta med anledning av föreningens **10-årsjubileum**.

Innan vi fortsätter att sammanfatta vår hembygdsförenings andra årtionde är det på sin plats att titta närmare på Tallbackens historia.

Det kan man med lätthet göra tack vare den omfattande och imponerade torpinventering som ett antal medlemmar utfört och som 2005 resulterade i utgivning av boken "Askebytorpen".

Vi läser där att Tallbacken, som uppfördes 1836, benämndes backstuga och låg inom Jubby by ägor som omfattade 4 torp och 17 backstugor. Till en backstuga hörde i regel ett mindre jordstykke än till det som benämndes torp, men skillnaderna är inte särskilt tydliga. Tallbacken är en knuttimrad, brädfodrad backstuga med ett i skiftesverk "tillskiftat timrat vedskull", ett byggsätt som var vanligt här i trakten.

I John-Eric Kroons bok "Askeby förr och nu" kan vi läsa följanden: 1896 försäkrades Tallbacken av orgeltrampare Carl Sjöberg och hans försäkring omfattade bostadshuset 14,1 x 5,4 meter i kvadratytta, en källare med 2 hvarfs överbyggnad, svin och hemlighus 3,7 x 2,4 meter. Värdet angavs vara 600 kronor och årspremien 45 öre.

1951 tecknade Folke Alsør för Askeby kommun ny försäkring. Detta betyder att någon gång före kommunsammanläggningen (d v s 1 januari 1951) har Tallbacken kommit i Askeby kommuns ägo.

I boken "Askebytorpen" framgår också att vårt granntorp "Hagsätter" är en backstuga under Askeby Storgårds ägor och att den uppfördes 1831.

Men nu fortsätter vi att blicka tillbaka på hembygdsförenings andra decennium d v s åren 2000-2010.

Vid årsmötet i mars **2000** omvaldes Maj-Britt Johansson till ordförande. Övriga styrelseledamöter blev Leif Axelsson, May-Gret Gustavsson, Ethel Hellström och Inga-Britt Wendler samt Johnny Stammarnäs och Birgit Zackrisson som suppleanter.

För år 2000 kan vi i protokollen läsa att Hembygdsdagen hölls den 4 juni på Tallbacken i samarrangemang med Askeby församling. Göran Dellskog ledde friluftsgudstjänsten och Malforsblecket från Ljungsbro svarade för underhållningen.

Askeby församling upplät ett rum, s.k. Askebyrummet, på övervåningen i församlingsgården där hembygdsföreningens historiska material kunde ställas ut och förvaras.

Vid en sammankomst i församlingsgården den 28 oktober medverkade formgivare Nygårds-Anna Bengtsson som kåserade över ämnet "Inspiration och form". Sång och musik framfördes av Gun-Marie Axelsson

Under hösten startade en studiecirkel om Askeby klostrets historia under ledning av Sven Hellström.

Vad hände i föreningen under **2001**?

Den 10 juni 2001 firades på traditionellt vis årets hembygdsdag vid Tallbacken.

Söndagen den 30 september arrangerades en knektparad vid Askeby kyrka. Efter gudstjänsten serverades ärtsoppa med punsch i församlingsgården.

Hembygdsföreningarna i Askeby och Örtomta stod som arrangörer vid ett stormöte i Verkstan den 29 augusti där representanter från kommunen medverkade och redogjorde för vilka åtgärder som vidtagits för att på nytt få igång den nedlagda affären. Man presenterade en person som var villig att överta affären.

Givetvis presenterades även detta år en ny bok av den oförtröttlige Sven Hellström. Titeln på boken är "En röst i radion".

Vad finns att berätta om föreningens verksamhet under år **2002**?

Vid årsmötet informerade ordföranden om att kommunen meddelat att den nya affärsinnehavaren beräknas öppna affären igen omkring den 1 maj 2002.

Hembygdsdagen hölls den 9 juni och då kunde man lyssna på gudstjänst med Göran Dellskog samt njuta av Ydre dragspelsklubbs underhållning. Dansuppvisning av Järdala-Bankekinds folkdanslag fanns också på programmet.

Med bidrag på 10 000 kr från kommunen renoverades förrummet på Tallbacken under ledning av Nils Ahlström. Många timmars ideellt arbete utfördes av trogna medlemmar.

En kulturdag anordnades den 26 oktober i församlingsgården där Karl-Henry Ryd, författaren Gudrid Hansen och Irene Anderfjord medverkade.

Vad hade då Sven Hellstöm på gång i år? Jo, han presenterade de första häftena i en serie om historiska händelser i Askeby.

En del gåvor hade erhållits under året bl. a. en unik barnvagn från början av 1900-talet som skänkts av Anna-Lisa Gustavsson.

Då är vi framme vid år **2003**. Vad hände i vår förening detta år? Föreningen uppmärksammade länsstyrelsens kulturenhet på att området kring runstenen vid Vadet var igenväxt med sly. Vår förening fick uppdraget att mot (bra) ersättning hålla området tillgängligt för besökare. Ett uppdrag som vi fortfarande har.

Vid hembygdsdagen den 1 juni hölls predikan av Olle Ottosson och liksom förra året besöktes Tallbacken av Ydre dragspelsklubb och Järdala-Bankekinds folkdanslag. Energiska torpfogdar och andra medlemmar färdigställde förrummet på vårt torp.

Den 25 oktober anordnades kulturafton då bl. a. Sven Hellström kåserade om "Östergötlands first lady" och man kunde lyssna på musikgruppen "Filidur". Sven presenterade i år det tredje häftet i serien om historiska händelser i Askeby. Den året innan påbörjade boule-banan färdigställdes, ett verk av Bengt Johansson, Holmetorp.

Vi fortsätter med att blicka tillbaka på vår verksamhet och så här såg den ut **2004**.

Föreningen får en ny ordförande, Håkan Askbom. Ny i styrelsen är också Els-Marie Ruhlander. De övriga ledamöterna är Johnny Stammarnäs, Leif Axelsson, May-Gret Gustavsson, Inga-Britt

Wendler och Inge Jacobsson samt Birgit Zackrisson och Anna Bergman som suppleanter.

Programutbudet var detta år rikligt. Här följer några av händelserna under året:

12 april. Pilgrimsvandring från Landeryd till Askeby, hembygdsföreningen stod för förtäringen.

13 juni. Traditionell hembygdsdag med friluftsgudstjänst, underhållning av Ydre dragspelsklubb och uppvisning av folkdanslaget från Bankekind.

21 augusti. Askebydagen arrangerades i samarbete med Askeby församling, LRF och Örtomtta GoIS.

Här bjöds på tipspromenad, visning av borddukningar, utställning av broderier och textilier samt försäljning av böcker. I trädgården serverades hamburgare och kaffe med våfflor. För barnen fanns aktiviteter på idrottsplanen och på kvällen maskerad och disco.

Eftermiddagen avslutades i kyrkan med tal och musik. På kvällen var det mat, dans och jazzunderhållning i Västergårdens loge.

Den 25 september ordnades en rundtur med buss i Askeby där Sven Hellström var guide.

2 oktober lärde vi oss hägna gärdesgård under ledning av Martin Book, vilket har resulterat i ett omfattande byggande av gärdesgårdar på Tallbacken.

5 oktober hade vi besök av Sonja Berlin, en av Sveriges främsta brickväverskor, som berättade om och demonstrerade brickvävning som är en mycket gammal vävteknik.

8 december bjöd hembygdsföreningen Askebyborna på julgröt och skinka i församlingsgården, varefter det bjöds på kaffe och pepparkaka i nedre delen av kyrkan, där vi även kunde njuta av orgelmusik.

Vi har nu kommit till år **2005** och det var minst lika händelserikt som året innan.

Ur verksamhetsberättelsen kan vi läsa:

Den 12 februari anordnades vinterfest i Ringstorps Folkets hus med hemlagad ärtsoppa, underhållning och dans.

En kurs i brickvävning genomfördes den 18-19 mars med Sonja Berlin som kursledare.

Nationaldagen den 6 juni högtidlighölls vid församlingsgården.

Under kvällen spelade Rydskogens Joymakers i Västergårdens loge.

Den årliga hembygdsdagen på Tallbacken den 12 juni fick flytta till kyrkan och församlingsgården på grund av regn. Järdaladansarna genomförde sin uppvisning i kyrkans förrum. Kyrkogårdsvandringen den 28 juli var uppskattad och ca 40 personer deltog.

Den 13 augusti arrangerades Bygdedagen av den s.k. Utvecklingsgruppen Askeby- Örtomtå. Evenemanget besöktes av ca 400 personer och de kunde ta del av bl. a. följande: Hantverkare från Askeby visade sina alster. I församlingsgården kunde man titta på en utställning av broderier och textilier. Askeby scouter liksom Elimförsamlingens MC-grupp och Röda Korset visade sina verksamheter. En tårtävling hade utlysts och 21 tårtor hade lämnats in för bedömning av en utvald jury. Därefter bjöds besökarna på tårta till kaffet. På parkeringsplatsen kunde man titta på gamla bilar, motorcyklar och tändkulemotorer. För barnen hade Örtomtå GoIS ordnat en rad aktiviteter. Eftermiddagen avslutades i kyrkan med prisutdelning, tal och musik. På kvällen var det jazzunderhållning, mat och dans i Västergårdens loge.

Den 21 augusti kunde man delta arkeologidagen i Källtorpsskogen och den 24 september anordnades en ny bussrundtur, denna gång i Askebys ytterområden med Sven Hellström som guide.

I oktober arrangerades kurser i brickvävning och ljusstöpning.

Den 7 december var det dags för årets julgröt.

Detta år hade styrelsen beslutat om att bygga en scen vid Tallbacken. Kostnaden beräknades till 25 000 kr varav 15 000 kr har erhållits i bidrag s.k. bygdepeng.

Projektet med klostervisualiseringen startade. Målet var att med hjälp av dataanimering återskapa en bild av Askeby kloster och livet inom och utanför murarna. Ett mycket stort projekt som kom att väcka stor uppmärksamhet framöver.

Vi fortsätter vår tidsresa och vi läser nu i redogörelsen för år **2006**:

4 april anordnades en uppskattad ost- och vinprovning.

6 juni firades nationaldagen vid församlingsgården med tal av Håkan Neckman och under kvällen spelade Rydskogens Joymakers i Västergårdens loge där det också serverades kaffe och 6 juni-bakelser till ca 100 personer.

11 juni anordnades den sedvanliga hembygdsgården vid Tallbacken tillsammans med kyrkorna i bygden.

27 juli genomfördes en bilburen "torpvandring" ledd av John-Eric Kroon.

Den 12 augusti arrangerades åter bygdedagen tillsammans med bygdens övriga föreningar. Flera av de deltagande föreningarna visade upp sina verksamheter. En utställning av äldre kläder och bruksföremål kunde studeras i församlingsgården. Många besökare utnyttjade möjligheten att delta i de guidade kyrkovisningarna. Under kvällen var det mat och dans till Happy Hour Band i Västergårdens loge.

Den 6 december var det tredje gången som vi bjöd askebyborna på julgröt, skinksmörgås och kaffe. Ett ”julspel” föreställande en bygd och landskap i vintermiljö, som skänkts av en sonson till skomakaren i Qvistrum, monterades upp i Verkstan och visades för gästerna. Scenbyggnaden vid Tallbacken färdigställdes under året. 700 timmar ideellt arbete har utförts av nio idoga medlemmar. Invigningen planerades ske i samband med nationaldagen kommande år. Ett bokverk om bygden och dess historia, sammanställd av John-Eric Kroon, har delats ut till alla hushåll i Askeby. Boken, som har titeln ”Askeby förr och nu”, har mottagits med glädje och uppskattning av både bygdens folk och Hembygdsföreningen. Håkan Neckman valdes till ordförande i den projektgrupp som bildats för att driva det omfattande arbetet med visualiseringen av klostret som pågått under året. Dataföretaget SCISS svarade för den avancerade animeringstekniken och eldsjälarna Sven Hellström och Lars Eliasson för det forskningskrävande underlaget. Invigningen beräknades ske i juni 2007.

Vi skriver nu **2007** och föreningen redovisar nedanstående program under året.

Vi skriver nu **2007** och föreningen redovisar nedanstående program under året.

6 juni firades Nationaldagen på Tallbacken och i samband med det invigdes den nybyggda scenen. Håkan Neckman höll tal vid flaggstången och Anders Karlsson blåste trumpetfanfar. På scenen framträdde Annika Lind, Harmony Hats och popgruppen Trinq.

”Byggbrothers” (nio medlemmar som byggt scenen) framförde en egendiktad invigningssång och mottog publikens applåder. Föreningen hade nu fått en scenbyggnad som skall vara en samlingspunkt för bygdens folk, ung som gammal. Vår energiske och idérika ordförande Håkan Askbom hade varit den drivande kraften och sammanhållande för genomförandet av scenbygget. Ett projekt som föreningen är tacksam för och stolt över.

Den 16 juni var det dags för invigningen av datavisualiseringen av Askeby kloster som började med en mäsas där biskop Martin Lind medverkade. Utanför kyrkan talade Håkan Neckman för projektgruppen och Johnny Stammarnäs för kyrkan. Sven Hellström som varit drivande och initiativtagare till projektet uppvaktades av

Askeby Hembygdsförening med ett olivträd och en korg med njutbara drycker. Han förärades också bevis på att han är

hedersmedlem i föreningen. Därefter förrättade landshövding Björn Eriksson invigning och dörrarna öppnades för den första visningen. I kyrkan framfördes medeltida musik och man kunde lyssna till ett flertal föredrag med anknytning till klostret och dess omgivning. Visning av klostervisualiseringen genomfördes hela dagen samt efterföljande söndag.

Den 4 augusti anordnades den traditionella logdansen i Västergårdens loge där Happy Hour Band svarade för dansmusiken.

Den 1 september var det dags för familjedag på Tallbacken med dragspelskonsert av "Stångåtrio" med Lotta Wärnelius som solist, loppmarknad, tipspromenad, fiskdamm, instruktion i gårdsgårdsbygge, "prova på-bakning" i Tallbackens stenugn, brödförsäljning och kaffe-servering.

Som avslutning på dagen ett bejublat framträdande av studentorkestern "Bonkapellet".

Under hösten hölls tre temakvällar med anknytning till Askeby kloster.

Den 5 december traditionsenlig julgröt i Verkstan med underhållning av "Stångåtrio".

Utöver ovan beskrivna evenemang och händelser måste nämnas att en gammaldags "trinngårdsgård" satts upp vid gränsen till granntorpet och att en elegant toalettanläggning byggts.

Byggprojektet kunde genomföras tack vare att ordförande och eldsjälén Håkan Askbom lyckades anskaffa ekonomiskt bidrag från kommun och länsstyrelse och att "Byggbrothersgänget" utfört arbetet ideellt.

År **2008** lämnar Håkan Askbom ordförandeskapet efter fyra år och Rolf Pettersson tar över. Som ny ersättare välkomnar vi Björn Larsson i övrigt är styrelsens sammansättning oförändrad d.v.s. följande ledamöter ingår: De tre styrelseproffsen Bibban, May-Gret och Leif som har varit med i styrelsen sedan starten av föreningen och vidare Anna, Birgitta, Yvonne och Håkan.

Efter årsmötesförhandlingarna fick vi lyssna till radiomannen Sven Trolldal som berättade om radions utveckling och vi fick också lyssna till spännande inspelningar från välkända radioprogram.

Under våren genomfördes ett omfattande renoveringsarbete på vårt torp Tallbacken. Orsaken till detta var att stenugnen inte godkändes vid en utförd brandskyddskontroll. Beslut fattades att renovering av ugn och skorsten skulle genomföras. "Byggbrothersgänget" ställde upp och med stöd av "Erik murare" startade arbetet, men dessvärre visade det sig att taket på skorstenssidan var i väldigt dåligt skick och måste totalrenoveras. Renoveringsarbetet och kostnaderna växte därmed kraftigt, men ansågs genomförbart och nödvändigt.

Med ca 500 timmar ideellt arbete av gubbgänget lyckades vi ro projektet i hamn och Tallbacken har nu åter en godkänd stenugn och ett gediget tak. Kostnaderna blev överkomliga tack vare ett renoveringsbidrag från kommunen på 10 000 kronor.

Vi kunde sedan under året njuta av dessa evenemang:

6 juni Nationaldagsfirande på Tallbacken med tal av Gudrun Eklund och trumpetblås av Anders Karlsson. På scenen fick vi lyssna till ”Spelfemman”. Ca 140 personer njöt i fint väder.

18 juni hade vi vår traditionella medarbetarfest för medlemmar som under året på olika sätt arbetat för vår hembygdsförenings verksamhet.

1 augusti var det premiär för en danskväll på Tallbacken. En dansbana byggdes tillfälligt upp framför scenen. En härlig danskväll med musik av Happy Hour Band i en oförlömligt skön sommarkväll.

Den 6 september familjedag på Tallbacken. Denna gång var inte vädrets makter på vår sida. Trots ihållande regn kom ca 50 besökare och lyssnade till trubaduren Björn Fredell och musikunderhållning av Frazzes orkester. I vår nyrenoverade stenugn bakades det bröd som såldes med strykande åtgång.

8 oktober höll Sigvard Hallendorf en föreläsning i församlingsgården där han berättade om grannsocknen Törnevalla med omnejd.

3 december var det dags för den traditionella julgröten i verkstaden. Ca 120 askebybor hörsammade inbjudan. Stångåtrio gästade oss och förhöjde stämningen med sina dragspel.

Åren rullar på och vi har nu kommit fram till **2009**.

Redan den 4 februari drog vi i gång med ett evenemang. Det var Lars Nilsson från föreningen Pilsnerfilmens Vänner som gästade oss och berättade om svensk 30-och 40-tals film. En underhållande och uppskattad föreläsning som avslutades med visning av den klassiska filmen Paradiset med Thor Modèn. Filmen som sågats av kultureliten, men som älskades av biopubliken. Efter filmen serverades givetvis Bullens varmkorv och pilsner, ett signum för Pilsnerfilmens Vänner.

På årsmötet den 18 mars blev det omval av samtliga ledamöter, så valberedningen hade en lätt uppgift denna gång. Årsmötet hade lockat ett ovanligt stort antal besökare, vilket berodde på att Hans Palmlöf, efter förhandlingarna, berättade och visade bilder från det gamla Askeby. Det blev en spännande nostalgiresa för många av oss med en mängd bilder från en gången tid.

Vårt fortsatta utbud av evenemang såg ut så här 2009:

2 april hölls ett intressant föredrag med Kaj Källström om ”Skjutsväsende och Gästgivargårdar i Östergötland”. Då fick vi bli veta att det finns en gästgivargård i Askeby Västergård i relativt välbevarat skick. Byggnaden förklarades under året som byggnadsminne av Länsstyrelsen.

Valborgsmässoaftonen firades på traditionellt sätt med majbrasa, körsång och fyrverkeri. Vårtalet hölls av Johnny Stammarnäs 6 juni. Nationaldagsfirande på Tallbacken där vår präst Ulf Hjertman höll tal vid flaggan och som vanligt fick vi lyssna på Anders Karlssons trumpetblås. På scenen underhöll ”Stay Close” där vi fick höra Ted Gärdestads oföglömliga visor. Vädret var på vår sida och ca 120 personer kom till Tallbacken.

Medarbetarfesten hölls den 17 juni för 31 medlemmar, som på olika sätt bidragit till att vi kunnat driva vår förening på ett sätt som vi hoppas uppskattas av askebyborna.

Den 7 augusti anordnades för andra gången Fredagsdans på Tallbacken. Gubbgänget svarade för dansbanebygget, som denna

gång gick lite fortare Vi fick dansa och lyssna till vårt trogna dansband "Happy Hour Band", en underbar varm och vacker sommarkväll. Vi kände oss nöjda med arrangemanget, eftersom 66 danslystna hade hörsammat inbjudan.

Den 5 september ordnade vi åter Familjedag på Tallbacken som även i år arrangerades i samband med Östgötadagarna, vilket innebar att vårt evenemang fick draghjälp med annonsering i olika medier och därmed bidrar till att fler besöker oss. Östgötadagarna är en jättefest med över hundratalet föreningar och organisationer och där idén är att synliggöra landsbygdens aktörer.

Under dagen kunde vi bjuda på dessa aktiviteter:

Brödbakning i vår stenugn av limpor, hållkakor och kringlor, som såldes med en strykande åtgång.

Det fanns loppmarknad, fiskdamm, chokladhjul och lotterier samt förstås servering med bl.a. kringlor bakade i stenugnen.

Lokala hantverkare visade och sålde sina alster.

För underhållningen svarade "Visionärerna", en kör bestående av drygt 30 damer och herrar som fyllde vår scen till max. Vi fick också lyssna till tre skönsjungande flickor som gick under namnet "I Hatten", eftersom de bar käcka hattar på sina huvuden.

Vädret var strålande och besöksiffran uppskattades till 225 personer.

Den 14 oktober var det dags igen. Då arrangerade vi en berättarkväll under temat ”Järnvägsepoken Linköping-Ringstorp”. Undertecknad tillsammans med Hans Palmlöf hade samlat in material såsom bilder, film och berättelser från den smalspåriga järnvägens tid från starten 1908 till dess den lades ner 1955. Att temat var populärt förstod vi eftersom församlingshemmet blev mer än fullsatt.

”Swing it, farsan, swing it” var en nostalgitripp med musiken, minnena och historierna från 40- och 50-talet som Bengt och Erik Gruvebäck bjöd oss på den 7 november i Verkstan.

Året avslutades 9 december med den traditionella julgröten. Hembygdsföreningen tackade Askebyborna för det gångna året och bjöd på gröt, skinksmörgås mm. 110 personer passade på att umgås, äta och lyssna till tre dragspelande tomtar. Vi kunde även titta på ett bildspel på storbildsskärm från vår familjedag på Tallbacken. Det var Doris Sääf som hade ”förevigat” det hela med ett 40-tal bilder. Kvällen avslutades med skinklotterier där lotterna fick en strykande åtgång.

Förutom våra egna evenemang så har vår hembygdsgård utnyttjas väl under året. Kyrkan har haft friluftsgudstjänst och Elimförsamlingen sin café-kväll med uppskattad musikunderhållning. Dagsverksamheten hade även i år förlagt sin avslutning till Tallbacken för ca 40 barn med föräldrar.

Så är vi slutligen framme vid jubileumsåret **2010** och vår hembygdsförening kan se tillbaka på en 20-årig verksamhet, vilket vi kommer att fira genom att bjuda in till en festlighet i oktober. När detta skrivs så är vi redan i september månad och vi har avverkat en stor del av årets åtaganden.

Här kommer därför en kort redovisning av hitintills genomförda evenemang:

Vi drog i gång redan den 10 februari med en föreläsning med Gunnar Elfström som kåserade om Linköpings historia inför ett 50-tal andäktigt lyssnande åhörare.

Årsmötet hölls den 17 mars och innebar inga stora förändringar i styrelsens sammansättning.

Vi fick dock en ny ersättare, Maria Andersson, eftersom Björn Larsson gick in som styrelseledamot i stället för Birgitta Bergstedt som avgått vid början av året.

Efter förhandlingarna fick vi lära oss vad lysterglas är för något, då Sven Arwesson visade en del av sin samling och berättade om en intressant metod av glastillverkning.

Årets programutbud följer ungefär det traditionella upplägget som vi haft de senaste åren så att efter valborgsmässofirandet firade vi Nationaldagen på Tallbacken i samarbete med svenska kyrkan. Ulf Söderberg, präst i vår församling, höll tal vid flaggan och Anders Karlsson stod för trumpetspelandet. Därefter fick vi andlig spis vid följande friluftsgudstjänst med Ulf. Medverkade gjorde också Agneta Ekström med dottern Klara.

Vissångaren Sören Dahlgren presenterade sedan ett uppskattat program, som jag förstod, tilltalade en publik på ca 120 personer i ett vackert försommarväder.

Ett återkommande evenemang som föreningens styrelse, med en stor arbetsinsats, arrangerar är medarbetarfesten. Den hölls i år den 22 juni för 35 medlemmar som alla lägger mycket av sin fritid för att föreningen skall finnas.

Den 7 augusti genomförde vi fredagsdansen på banan som vi bygger upp. För tredje året i rad var vädrets makter på vår sida. Vi kunde njuta av en ljuvlig sommarkväll och roa oss kungligt. Happy Hour Band som var vårt liveband är suveräna i detta sammanhang. Ett smolk i bägaren var dock den låga publiksiffran. Vi kunde räkna in endast 38 besökare, vilket är alltför lågt i förhållande till den

nedlagda arbetsinsatsen med arrangemanget. En fortsättning är därför tyvärr diskutabel.

Första helgen i september gick Östgötadagarna av stapeln, i år med stort pådrag, då det var 10- årsjubileum för detta jätteevenemang med omkring 150 besöksmål i Östergötland. Vi deltog genom att vi förlagt vår Familjedag på Tallbacken till lördagen den 4 september. En hel del av våra ca 125 besökare kom från andra orter, detta tack vare vår medverkan i Östgötadagarnas reklamkampanjer.

På Familjedagen kunde besökarna i ett vackert sensommarväder bjudas på detta:

Den obligatoriska bakningen i vår stenugn med visning för besökarna. Ett gäng duktiga damer i föreningen bakade under fyra dagar en anseelig mängd bröd av olika sorter, som sedan såldes till sista kringlan under lördagen.

Loppmaknaden fanns även i år liksom den alltid populära fiskdammen.

Lokala hantverkare fanns plats och ett antal veteranfordon såväl bilar, mc och mopeder kunde man beskåda.

Under dagen underhöll LangQuintetten med njutbar musik.

I år var det stora dragplåstret trollkarlen Tommy Aarna som verkligen trollband besökarna. En mycket uppskattad satsning har jag förstått.

I övrigt kunde man fördriva tiden vid lottstånd och chokladhjul eller slå sig ner i serveringstältet, där den speciellt komponerade östgötabakelsen serverades till kaffet.

Nu ser vi fram mot söndagen den 10 oktober då vi träffas igen för att fira att vår förening fyller 20 år. Välkomna hälsar styrelsen i Askeby Hembygdsförening.

Lavandula officinalis

Lavendel är en av växterna i

Tallbackens kryddträdgård

Växtbeskrivning:

Lavendel är en flerårig liten buske som blir cirka 50 centimeter hög. Den har blåviolettera blommor och små smala silvergrå blad. Det finns också lavendel med andra blomfärger.

Odling:

Lavendel är svår att dra upp från frö. Bäst är att köpa en färdig planta. Man kan ta sticklingar från den på våren eller i slutet av sommaren. Den vill växa på en varm, solig och väl-dränerad plats. En kraftig beskärning varje vår behövs för att den inte ska bli risig.

Användning:

Används för sin väldoft i doftpåsar och potpurrier. Man plockar blommorna när de just ska slå ut och torkar dem. Lavendel kan också fungera som en liten låg häck. Den är dessutom en utmärkt bifoderväxt.

